

Vatten som maktutövning

Statliga samarbeten kring gränsöverskridande vattenresurser

Natalie Pettersson Rydberg

Abstract

State cooperation on transboundary waters is one of our times most crucial challenges to manage as freshwater securitization is the key to human survival, food production and economic growth. State shared water resources are causes of both political tension and territorial disputes. Drawn from a realism perspective this paper analyzes how and when China choose to formalize and not formalize international agreements and what preconditions that are needed for state cooperation's over shared waters. The conclusion is that China choose to formalize agreements only if the agreements promote the states exercise of power, vested interest and that the benefits outweigh required policy-adjustments of the state to enter the agreements. Further, the study narrows down to the specific question why a formal water agreement lacks between India and China for the shared basin the Brahmaputra river. The analyze shows that it depends upon India as a downstream riparian, the lack of transparency and communication between the states as well as the urge to promote the own economic growth without restrictions.

Nyckelord: transboundary water resources, realism, power exercise, formal agreement, India, China, economic growth

Antal ord: 9148

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Syfte och frågeställning.....	2
1.2	Tidigare forskning om hydro-hegemoni	2
1.3	Begreppsdefinitioner	3
2	Metodologi	4
2.1	Fallstudie	4
2.2	Material	5
2.3	Idealkriterier	6
3	Teori	7
3.1	Internationell samarbetsteori	7
3.1.1	Samarbetets uttryck	8
3.1.2	Avgörande faktorer	8
3.2	Internationell regimteori.....	9
4	Resultat och analys	11
4.1	Kinas utrikespolitik	11
4.1.1	World Trade Organization	12
4.1.2	Syd kinesiska havet	13
4.2	Indien och Kinas vattenrelationer	14
4.3	Indien och Kinas diplomatiska utspel	15
4.3.1	Memorandum of Understanding 1: Delning av hydrologisk data.....	17
4.3.2	Memorandum of Understanding 2: Expert Level Mechanism.....	19
5	Slutdiskussion	21
5.1	Vad beror det på att Kina väljer att formalisera sina internationella avtal ibland och ibland inte?	21
5.2	Varför finns inget formellt vattenavtal mellan Indien och Kina för floden Brahmaputra?.....	22
6	Referensförteckning	24
6.1	Primärkällor.....	24

6.2	Sekundärkällor	26
-----	----------------------	----

Förkortningar

ASEAN - Association of Southeast Asian Nations

BRICS - Brazil, Russia, India, China and South Africa

DOC - Declaration on the Conduct of Parties in the South China Sea

G20 - Group of Twenty Finance Ministers and Central Bank Governors

JSG - Joint Study Group

MoU - Memorandum of Understanding

SIWI - Stockholm International Water Institute

UN - United Nations

UNDP - United Nations Development Programme

WTO - World Trade Organization

WWAP - World Water Assessment Programme

1 Inledning

Tillgång på färskvatten är en av vår tids största utmaning för att säkerställa matproduktion, energi, folkhälsa och bevarandet av ekosystem. Över 200 av världens floder och dammar överskrider statliga territorium och 60 % av dessa vattenresurser saknar någon form av internationellt samarbete enligt World Water Assessment Programme (WWAP 2012, s. 2). Vissa floder delas av så många som 17 stater och de samarbeten som existerar är ofta vaga och ineffektiva (Wolf 2006, s. 246-247). Gränsöverskridande vattenresurser är föremål för politiska spänningar och territoriella dispyter och det finns ett stort behov av förbättrade statliga samarbeten och styrningar för att undvika vattendispyter (UNDP & SIWI 2015, s. 3). Statliga samarbeten för gränsöverskridande vattenresurser har överlag visat sig främja statliga relationer snarare än att ge upphov till vattenkonflikter (WWAP 2012, s. 2). Enligt en rapport av WWAP var Indien och Kina 2009 två av de tio största konsumenterna av färskvatten i världen. I och med Indiens och Kinas ökade invånarantal och ekonomiska tillväxt så beräknas staternas vattenbehov fortsätta öka drastiskt i framtiden (WWAP 2009, s. 98).

Indien och Kina delar floden Brahmaputra som är en vital vattenresurs för båda staterna (Yasuda m.fl. 2017, s. i). Kina erhåller flodens vatten innan Indien och har därmed stor kontroll över Indiens vattentillgång. Staterna har för tillfället inget formellt vattenavtal för Brahmaputra utan två bilaterala muntliga avtal (Sarma 2016, s. 1). Flera incidenter kring den delade vattenkällan har ökat den politiska spänningen mellan Indien och Kina. År 2018 delade inte Kina insamlad hydrologisk data om vattentorka och översvämningar med Indien och hänvisade till tekniska problem samtidigt som Bangladesh fick ta del av denna data. Vidare har Kina förnekat att man bygger dammar längs med Brahmaputra för att senare erkänna att dessa kommer verkställas (Barua m.fl. 2018, s. 835). Både Indien och Kina har agerat passivt i att delta i multilaterala avtal för hantering av gränsöverskridande vattenresurser och har istället fokuserat på bilaterala och muntliga överenskommelser (Liu 2015, s. 366). För Indiens del är det dock av stort intresse att ett formellt vattenavtal upprättas med Kina för Brahmaputra eftersom en otillfredsställande vattentillgång inte bara kan hota den indiska befolkningens överlevnad utan även statens ekonomiska tillväxt. Mitt intresseområde är samarbetet mellan Indien och Kina gällande Brahmaputra och frågan varför ett formellt vattenavtal saknas mellan staterna. Detta med utgångspunkt i Kinas utrikespolitik gällande statens formella och informella avtal, Indiens och Kinas agerande i andra situationer med delade vattenresurser och hur staterna interagerar med varandra beträffande vattenfrågor för Brahmaputra. Uppsatsens teoretiska ramverk är internationell samarbetsteori och regimteori tillhörande realismen vilket utvecklas i teoriavsnittet.

1.1 Syfte och frågeställning

Studiens ambition är att undersöka Kinas utrikespolitiska samarbeten med nedslag i fall där Kina valt att skapa respektive inte skapa formella avtal med andra stater. Utifrån detta koncentreras studien till den specifika frågan varför det inte existerar ett formellt vattenavtal mellan Indien och Kina för hantering av den gränsöverskridande floden Brahmaputra. Ambitionen är att ge en bild av de kriterier som krävs för att stater ska inleda och upprätthålla samarbeten och analysera tänkbara förklaringar till varför ett formellt vattenavtal saknas mellan Indien och Kina. Utifrån studiens syfte har två frågeställningar formulerats:

- *Vad beror det på att Kina väljer att formalisera sina internationella avtal ibland och ibland inte?*
- *Varför finns inget formellt vattenavtal mellan Indien och Kina för floden Brahmaputra?*

1.2 Tidigare forskning om hydro-hegemoni

Inom tidigare forskning har staters agerande vid delade vattenresurser angripits utifrån realismens hydro-hegemonisk stabilitetsteori där en dominerande stat, en så kallad hegemon, antas ha makt över en eller flera staters vattentillgångar. Dominansen av en hydro-hegemon betraktas som ett sätt att förhindra uppkomsten av vattenkrig mellan stater. En hegemon anses som nödvändig för att skapa stabilitet och överenskommelser i ett anarkiskt världssystem och en lösning på det kollektiva handlandets problem (Zeitoun & Warner 2006, s. 437-438). Ett statligt samarbete ses här som påtvingat där en aktör pressar den andre att förändra dess policy (Milner 1992, s. 469-470). Samtidigt påstås att alla stater tjänar på en hegemonisk dominans i den internationella politiken men hur denna maktassymetri kan vara fördelaktig i praktiken specificeras sällan (Snidal 1985, s. 579).

Hydro-hegemonisk stabilitetsteori kommer inte att tillämpas i denna uppsats då både Kina och Indien kan räknas som dominant globala aktörer baserat på deras ekonomiska tillväxt och militära kapacitet. Varken Indien eller Kina uttrycker sig eller agerar på ett sådant sätt att den ena frivilligt underkastar sig den andras dominans vilket karaktäriserar en hegemonisk relation. Uppsatsens syfte är att undersöka hur nuvarande samarbete kring gränsöverskridande vattenresurser kan leda till formella avtal vilket står i kontrast till hydro-hegemonisk stabilitetsteori som utgår från att ingen stat har ett egentligt incitament att samarbeta. Teorin om nödvändiga maktasymmetrier anses således inte vara lämplig som analytiskt verktyg. Inom uppsatsens teoretiska perspektiv samarbetsteori hävdas dessutom att statliga samarbeten är fullt möjliga utan förekomsten av en hegemon (Dai m.fl. 2017, s. 5).

1.3 Begreppsdefinitioner

För att tydliggöra och avgränsa studien måste centrala begrepp konkretiseras. I uppsatsen används begreppen *formellt avtal* och *informellt avtal*. Ett formellt avtal skrivs mellan två eller flera parter där dessa binder sig till vissa rättigheter och skyldigheter och där en brytning av avtalet kan få juridiska konsekvenser. Detta till skillnad från ett informellt avtal, såsom ett muntligt avtal, där parterna inte är rättsligt bundna till att fullfölja avtalet (Diez m.fl. 2010, s. 253-254). Indien och Kina klassificeras utifrån den realistiska teorin som *stater* där en stat har ett utstakat territorium samt ses som en självständig aktör i det internationella systemet (Diez m.fl. 2010, s. 58-59). Vidare används geovetenskapliga termer som stater belägna *uppströms* respektive *nedströms* i floder som överskrider statliga territorium. En stat belägen uppströms, på engelska *upstream riparian*, är en stat som erhåller flodvattnet först efter att vattnet lämnat dess ursprungliga källa. En stat belägen nedströms, på engelska *downstream riparian*, erhåller flodvatten som innan har passerat en eller flera andra statliga territorium (Lazerwitz 1993, s. 249).

2 Metodologi

2.1 Fallstudie

Undersökningens utförande är en fallstudie där empiriskt material kommer att analyseras från realismen som teoretiskt perspektiv. Forskningsproblemet är ett fall av internationellt samarbete och abstraktionsstegen är här ett lämpligt verktyg för att formulera en konkret forskningsfråga som samtidigt kan ses på en högre abstraktionsnivå (Teorell & Svensson 2007, s. 46-47). Forskningsområdet har begränsats till Kinas utrikespolitiska beteende i specifika fall där Kina valt att skapa och inte skapa formella avtal med andra stater. Den första frågeställningen ”vad beror det på att Kina väljer att formalisera sina internationella avtal ibland och ibland inte?” är övergripande och kommer fråga två specificeras till ett särskilt fall: ”Varför finns inget formellt vattenavtal mellan Indien och Kina för floden Brahmaputra?”. Studien koncentreras till ett specifikt fall då det uppmanas att man som forskare säger mycket om litet än att säga litet om mycket (Teorell & Svensson 2007, s. 22-23). Då de båda frågeställningarna är förutsättningslösa innebär detta att jag inte har en på förhand konstruerad hypotes som exempelvis söker testa om realismens kan förklara vattensituationen mellan Indien och Kina. På en högre abstraktionsnivå har det valda forskningsproblemet stor relevans för omgivningen då internationellt samarbete för att säkra vattenresurser är nödvändigt för världens befolkning. Därmed uppfylls kriteriet på utomvetenskaplig relevans eftersom fallet kan knytas till ett större sammanhang (Teorell & Svensson 2007, s. 18). Gällande inomvetenskaplig relevans avser jag att bidra till tidigare forskning då lite tidigare studier gjorts om just vattensituationen mellan Indien och Kina vid Brahmaputra-floden utifrån realismen som teori. Därmed uppfyller jag kriteriet att forskning ska sträva efter kumulativitet (Teorell & Svensson 2007, s. 18). Här ska tilläggas att ett fall exempelvis kan ha större utomvetenskaplig relevans och mindre inomvetenskaplig relevans vilket är giltigt i denna studie som har en förklarande ambition snarare än målet att utveckla eller pröva en teori. Detta anser jag inte vara problematiskt så länge båda kriterier reflekteras över och inkluderas i studien (Teorell & Svensson 2007, s. 46-47).

Att beskriva ett fall är alltid en förenkling av verkligheten (Teorell & Svensson 2007, s. 36). Jag är därför medveten om att jag i frågeställningarna har valt att förenkla ord som ”samarbete” och ”formalisering”. Att termer, begrepp och fenomen definieras och argumenteras för är essentiellt för att kunna operationalisera en studie då det är omöjligt att redogöra för en fullständig bild av

en företeelse (Teorell & Svensson 2007, s. 36). Ett annat rättesnöre att hålla sig till är reliabilitet med innebörd att en studie ska kunna upprepas och leda till samma resultat (Teorell & Svensson 2007, s. 59). Då denna studie är kvalitativ är resultatet svårt att mäta jämfört med en kvantitativ studie där data kan kontrolleras (Teorell & Svensson 2007, s. 267) För att lösa detta ämnar jag undvika vaga frågeställningar och otydliga formuleringar för att uppfylla kriteriet.

2.2 Material

I denna studie ämnar jag göra en orsaksanalys vilket innebär att jag går tillbaka i tiden för att söka variabler som kan förklara den nuvarande situationen mellan Indien och Kina. Det valda tidsspannet är från nutid och 20 år bakåt vilket motiveras med att vattensituationen är en högst aktuell fråga och materialet för de senaste 20 åren är omfattande. Både primär- och sekundärkällor kommer att användas men då primärkällor har högre grad av trovärdighet än sekundärkällor kommer jag eftersträva att prioritera dessa i så stor mån som möjligt (Esaiasson m.fl. 2017, s. 292). De primärkällor som används i studien är officiella uttalanden från Indien och Kina, offentliga dokument, protokoll och andra originalhandlingar. Uttalanden av Indien och Kina hämtas från de officiella webbplatserna för staternas respektive regeringar samt webbplatser för staternas utländska ambassader och i enstaka fall från nyhetsbyråer när detta är den enda källan som finns att tillgå om en specifik händelse. Jag är medveten om att dessa statliga uttalanden och originalhandlingar är partiska och inte kan betraktas som objektiva källor. Studiens syfte är emellertid att beskriva staternas agerande utifrån realismens och jag anser det således inte vara ett hinder. Om jag istället använder mig av källor som återberättar staternas officiella uttalanden finns en risk att dessa har förvrängts och källkriteriet tendens uppfylls då ej (Esaiasson m.fl. 2017, s. 294-295). Under inhämtningen av primärmaterial uppenbaras att Kinas utrikesdepartement i de flesta uttalanden om vattensituationen har en neutral ton och uttrycker att samarbetet med Indien är oproblematiskt. Indien uttrycker istället direkt oro och kritik för Kinas agerande i situationen. För att kunna utröna Kinas ståndpunkt i vattenfrågan kommer jag därför lägga stort fokus på att analysera Kinas ageranden medan jag i analysen av Indien, som har litet handlingsutrymme att påverka Kinas vattenförsörjning fysiskt, koncentrerar mig statens uttalanden snarare än ageranden. De sekundärkällor som används är kvantitativt och kvalitativt material som vetenskapliga artiklar, böcker och rapporter om internationella samarbeten och den politiska relationen mellan Indien och Kina för att få en bild av fallet på en övergripande nivå. I den avslutande delen där frågeställningarna besvaras bygger jag diskussionen på de primär- och sekundärkällor som presenterats tidigare i studien.

2.3 Idealkriterier

Samhällsvetenskapen har fem kriterier för metodologiska tillvägagångssätt vilka är inferens, evidens, osäkerhet, intersubjektivitet och kumulering. Kriteriet inferens innebär att studien måste leda till en slutsats beroende på vilken problemställning man har (Teorell & Svensson 2007, s. 277-278). I uppsatsens två frågeställningar kan en slutsats tänkas vara att Kina prioriterar sitt egenintresse och undviker formalisera avtal som kan vara hindra dess ekonomiska utveckling. Vidare kommer jag utgå från att objektiv kunskap om världen kan nås enligt kriteriet evidens. Detta ontologiska antagande tillhör realismen i motsats till relativismen som förutsätter att verkligheten är en subjektiv konstruktion (Teorell & Svensson 2007, s. 279). Det tredje kriteriet, osäkerhet, uppfyller jag genom att genomgående redogöra för mina tolkningar och varför jag avfärdar alternativa analyser av materialet. Vidare har jag i detta avsnitt diskuterat mina metodologiska överväganden för att uppnå kriteriet intersubjektivitet vilket innebär en transparent resultatredovisning. För att uppfylla det femte kriteriet kumulering måste mina frågeställningar kunna kopplas till en mer principiell fråga där andra kan bygga vidare på mina slutsatser (Teorell & Svensson 2007, s. 281). Detta har gjorts genom att fråga vad mitt forskningsproblem är ett fall av och jag har kommit fram till att det på en högre abstraktionsnivå kan ses som ett fall av internationellt samarbete. Här ska tilläggas att de uppräknade idealkriterier ska ses som ett forskningsarbets riktpunkter istället för strikta krav då dessa endast kan uppnås i mindre eller större utsträckning (Teorell & Svensson 2007, s. 282). Jag kommer således genomgående redogöra för mina analystekniker och argumentationer så att läsaren kan följa och förstå de slutsatser som dras.

3 Teori

Uppsatsens teoretiska utgångspunkter är internationell samarbetsteori och internationell regimteori. Perspektiven tillhör realismen där staten som rationell aktör antas söka maximera sin maktposition gentemot andra stater och skydda den egna säkerheten (Diez m.fl. 2010, s. 57-59). Begreppet makt definieras som militär eller fysisk makt vilken kan uppnås genom bland annat upprustning, internationella allianser, socialisering, innovation, institutioner och diplomati (Walt 2017, s. 1). Begreppet säkerhet definieras som statlig säkerhet med särskild betoning på statens territorium och fysisk säkerhet för dess invånare (Diez m.fl. 2010, s. 57-59). Det betraktas som omöjligt för stater att förlita sig på hjälp från andra stater då människan i sin natur är rationell och endast värnar om sin egen överlevnad. Internationella organisationer anses bara effektiva i att förhindra konflikter genom hot om sanktioner eller invasioner. I ett internationellt anarkiskt system utan en världsregering som kan upprätthålla lag och ordning är statliga konflikter därför oundvikliga (Diez m.fl. 2010, s. 57-58).

Internationell samarbetsteori erbjuder i denna uppsats ett intressant perspektiv på varför inget formellt vattenavtal existerar mellan Indien och Kina. Att säkra tillgången på färskvatten är inte enbart en fråga om mänsklig överlevnad, det är även en central faktor för ekonomisk tillväxt och maktutövning över andra stater. Maktutövning kan exempelvis ske genom kontaminering av vatten, undanhållande av kunskap som hydrologisk data eller att stat belägen uppströms som Kina hindrar vatten från att en stat belägen nedströms som Indien (Zeitoun & Warner 2006, s. 435). Internationell regimteori framhäver principer, normer, regler och procedurer kring beslutsfattande som centrala i att stödja statliga samarbeten (Keohane 1984, s. 56-57). Här kan analyseras vilka ålägganden Indien och Kina önskar ska genomsyra ett vattenavtal och vilken roll internationella regimer innehar i fallet.

3.1 Internationell samarbetsteori

Inom internationell samarbetsteori definieras samarbete som politisk samverkan där aktörer, här i form av stater, anpassar sitt beteende som exempelvis policyförändringar till andra aktörers faktiska eller förmodade preferenser (Milner 1992, s. 467-468). Samarbetsteori vilar huvudsakligen på två antaganden:

- 1) Samarbetet är fördelaktigt för alla inblandade aktörer.
- 2) Aktörerna handlar rationellt och målstyrt. Målet behöver inte vara detsamma för alla aktörer.

Ett samarbete betyder inte att en stat oegennyttigt söker hjälpa andra stater. Endast om staten själv vinner på en anpassning av dess policys inleds ett samarbete. Alternativa samarbetsätt är unilaterala ageranden där aktörer inte tar hänsyn till att dess beteende påverkar andra aktörer negativt (Milner 1992, s. 468). Samarbete ska inte ses som avsaknad av konflikt. Istället kan samarbete ses som en reaktion på pågående eller möjliga konflikter eftersom samarbete är irrelevant utan konflikter (Keohane 1984, s. 53-54). Utifrån internationell samarbetsteori måste både Indien och Kina vinna på att skriva ett avtal samt att avtalet är en del av ett respektive långsiktigt mål. Dessa mål kan vara svåra att identifiera och resonemanget kommer baseras på empiriskt material som staternas officiella uttalanden och beteenden.

3.1.1 Samarbetets uttryck

Internationellt samarbete kan ta olika former. Vid ett tyst samarbete finns en underförstådd överenskommelse mellan aktörerna trots avsaknad av kommunikation och formaliserade avtal, en situation i likhet med Fångarnas dilemma. Vidare kan samarbete uppnås genom förhandlingar, vilka är lättare att identifiera än tysta samarbeten (Milner 1992, s. 469). Förhandlingar ses som den vanligaste samarbetsformen då aktörer med gemensamma intressen naturligt öppnar upp för interaktioner och överenskommelser (Dai m.fl. 2017, s. 3). Indien och Kina kan ha olika synpunkter på en önskvärd samarbetsform samt huruvida staterna anser ett samarbete överhuvudtaget existerar. Genom empiriskt material kan staternas identifieringar av samarbete och förhandlingar utrönas.

3.1.2 Avgörande faktorer

Inom internationell samarbetsteori ges olika förklaringar till varför stater inleder samarbete och vilka faktorer som spelar roll med utgångspunkt i systematiska och strukturella förhållanden samt spelteori (Milner 1992, s. 470). De faktorer relevanta för uppsatsen är *statliga fördelar*, *framtida förväntningar* och *anseende* vilka utvecklas nedan. Faktorer som ligger utanför studiens undersökningsområde och därmed utlämnas är samhällsgruppers inflytande i statliga samarbeten samt hegemonisk stabilitetsteori.

Samarbete inleds när staten själv tjänar på det och den optimala metoden för att uppnå fördelar är ett ömsesidigt handlande. Stater är medvetna om att en brytning av samarbetet kan straffa sig i form av exempelvis sanktioner medan en upprätthållen överenskommelse belönas (Milner 1992, s. 470). I praktiken är emellertid en ömsesidig strategi invecklad och innehåller utmaningar som exempelvis ovissa förhållanden och frågor om likvärdiga fördelar. Ett stort problem är att stater alltid söker jämföra sina fördelar av samarbetet med andra staters fördelar och vid misstanke om ojämn vinning är risken stor att samarbetet avbryts. Det behövs således ett balanserat utbyte mellan staterna där begreppet balanserat definieras som en helt jämn fördelning av fördelar eller proportionella

fördelar utifrån staternas respektive maktpositioner, investeringar och kostnader i samarbetet (Milner 1992, s. 471). Inom samarbetsteori är det centralt att definiera begreppet "balanserat utbyte" i den aktuella situationen för att kunna utröna vad som ligger bakom statens beteende (Milner 1992, s. 473). Denna teori är en central del i uppsatsens analys av varför ett formellt avtal saknas mellan Indien och Kina. Ett statligt samarbete är beroende av om Indien och Kina ser det som fördelaktigt respektive om det finns en oro kring att den andre vinner mer på ett avtal.

Den andra avgörande faktorn till varför stater samarbetar beror på dess framtida förväntningar på internationella samarbeten. Viljan till samarbete påverkas av huruvida staten planerar att agera indefinitivt eller upprätthålla ett långsiktigt samarbete (Milner 1992, s. 474). Denna förklaringsteori benämns *reciprocity*, vilket innebär att ett samarbete ofta leder till fler samarbeten i framtiden (Dai m.fl. 2017, s. 6). Situationen mellan Indien och Kina kommer här att analyseras utifrån staternas uttalanden om framtida samarbete i form av förhoppningar och planer som exempelvis dammbygge längs Brahmaputra vilket kan påverka den andres vattentillgång.

Slutligen spelar statens internationella anseende en betydande roll i inledningen av ett samarbete. Anseendet påverkas av statens tidigare beteende i internationella relationer och tillförlitligheten sjunker om staten agerat passivt eller brutit överenskommelser (Dai m.fl. 2017, s. 6). Ett lågt anseende kan förbättras genom att staten exempelvis beter sig konsistent och stabilt gentemot andra aktörer eller ger ekonomisk kompensation om den drar sig ur ett samarbete (Dai m.fl. 2017, s. 7).

3.2 Internationell regimteori

Enligt internationell regimteori ska ett statligt samarbete inte ses som en isolerad handling utan en komplex situation baserad på staternas förväntningar på framtida samarbete, vilka ålägganden som ska styra ett samarbete samt vilka politiska handlingar som anses vara legitima. Internationella regimer antas ha en viktig roll i främjandet och upprätthållandet av statliga samarbeten då de föreskriver vissa statliga handlingar och fördömer andra (Keohane 1984, s. 56-57). Regimer kan ses som mellanliggande variabler mellan staters maktfördelningar och staters beteende (Keohane 1984, s. 64). Internationella regimer definieras som en uppsättning av fyra sammanlänkade komponenter: principer, normer, regler och procedurer kring beslutsfattande. Principer definieras som vissa värderingar staterna förväntas följa, exempelvis hederlighet, icke-diskriminering och transparens. Normer kan ses som föreskrifter kring vilket beteende som anses vara legitimt medan regler detaljerat beskriver staternas rättigheter och skyldigheter. Beslutsfattande procedurer implementerar i sin tur principerna och kan förändra reglerna (Keohane 1984, s. 56-57). I ett anarkiskt världssystem har internationella regimer emellertid ingen juridisk rätt att tvinga en stat till ett visst agerande. Dess

funktion är snarare att möjliggöra identifikation och observation när en stat ändrar eller bryter ålägganden inom samarbetet (Keohane 1984, s. 59).

Uppkomsten av internationella regimer bygger, i enlighet med realismens antaganden, på staters egenintresse och formas huvudsakligen av den stat med störst makt. Regimerna anpassas i takt med förändringar av problemområde, aktörers preferenser och beteende. Omvänt kan ålägganden själva påverka statliga intressen, förväntningar och värderingar då statliga preferenser är subjektiva och lätt kan ändras. Enligt regimteori kan regimer ha en särskild betydande funktion i situationer där en stat vill lösa gemensamma problem och främja intressen utan att behöva underkasta sig ett hierarkiskt system (Keohane 1984, s. 63). Regimer kan därför fungera som en lösning för Indien att undvika Kinas makt över Indiens vattentillgång. Utifrån ovan teoretiska antaganden kan Indiens officiella uttalandet kring önskade principer, normer, regler och procedurer analyseras.

Det ska tilläggas att internationell regimteori har kritiserats för att förenkla och försköna de internationella regimernas funktion. Då fokus ligger på observerbara former av internationella regimer, såsom formella överenskommelser och organisationer, åsidosätts faktorer som informella regler och normer (Dai m.fl. 2017, s. 13). Kritiska röster hävdar att det är sannolikt att staterna väljer att dela med sig av olika mycket information i förhandlingarna vilket skapar misstro och riskerar att stjälpa samarbetet. Staterna kan även vara oense om vilka ålägganden som ska gälla för samarbetets kostnader och förmåner (Milner 1992, s. 276).

4 Resultat och analys

Asiens befolkning har fyrdubblats under 2000-talet medan dess vattenresurser har förblivit oförändrade. Indien och Kina står för 17 respektive 20 procent av världens befolkning och har endast fyra respektive sju procent av världens vattenresurser. Indien och Kinas behov av vatten har ökat drastiskt i takt med dess ökade invånarantal, ekonomiska tillväxt och högre levnadsstandard. I Asien är Kina ensam om att helt vara belägen uppströms i dess sammanlagt 42 stycken delade floder och dammar (Kattelus m.fl. 2014, s. 18). Statens internationella vattenpolicy och agerande är därför vitalt för de nedströms belägna staternas vattentillgångar (Bhattacharya 2018, s. 1-3). Indien och Kina delar den viktiga vattenresursen floden Brahmaputra, i Kina benämnd Yarlung Zangbo, vilken har sitt ursprung i Himalaya och binder samman Kina, Indien, Bangladesh och Butan. Då Kina är positionerad högst upp längs floden har staten stor kontroll över vattentillgången för övriga nedströms stater (Liu 2015, s. 354-355). Ingen av de fyra staterna har signerat multilaterala eller globala avtal för aktiviteter kring floden utan använder sig istället av bilaterala och muntliga överenskommelser (Liu 2015, s. 366). Varken Indien eller Kina har varit tillmötesgående i att dela information om dess aktiviteter vid Brahmaputra dem emellan och med de andra staterna (Barua m.fl. 2018, s. 837-838). Bangladesh har uttryckt oro för Indiens ”Rivers Inter-link Project” som kan påverka Bangladesh vattentillgång och staterna har hittills inget formellt vattenavtal. Indien och Kina har en historia av territoriella konflikter och politiska tvister och avsaknaden av öppen kommunikation, transparens och formella avtal för Brahmaputra har ökat den politiska spänningen mellan staterna (Barua m.fl. 2018, s. 835). Gränsöverskridande vattenresurser kan vara ett effektivt verktyg för maktutövning över grannstater och Kina som är belägen uppströms har ett tydligt övertag i samarbeten kring vattenfrågor för Brahmaputra.

Utifrån ett realistiskt angreppssätt antas Indien och Kina inte enbart eftersträva säkran av vatten för invånarnas överlevnad utan även säkra den egna statens ekonomiska tillväxt och maximering av en internationell maktposition. I detta avsnitt presenteras och analyseras Kinas utrikespolitik för samarbeten, Indien och Kinas vattenrelationer samt staternas diplomatiska utspel dem emellan i form av nuvarande muntliga vattenavtal. Det empiriska materialet tolkas utifrån internationell samarbetsteori och regimteori.

4.1 Kinas utrikespolitik

4.1.1 World Trade Organization

Kina är en aktiv medlem i World Trade Organization (WTO) och beräknades 2017 vara den största exportören av varor (WTO 2018, s. 68). Enligt WTO:s regelverk är medlemmarna bundna till att upprätthålla transparens och rättssäkerhet i dess handelspolitik. När Kina upptogs som medlem 2001 behövde staten göra stora policy-förändringar för att uppfylla WTO:s krav (WTO & Kina). Kinas vice statsminister uttalade sig vid tillträdet att medlemskapet var en stor möjlighet för statens ekonomiska utveckling och en win-win situation för alla medlemmar. Det meddelades att man strikt skulle följa WTO:s regler och arbeta för att stärka det multilaterala handelssystemet samt agera stabilt och förutsägbart i sin handelspolicy. Vidare uppgavs att medlemskapet var ett strategiskt beslut i linje med Kinas reform, opening-up policys samt ett viktigt steg på vägen till målet att etablera ett socialistiskt marknadsekonomiskt system (Kina 2001). WTO kontrollerar att alla medlemmar lever upp till dess regelverk genom en "Trade Policy Review Mechanism" där sekretariatet och medlemmarna utvärderar sina handelspartners. Som en av de fyra största handelspartnerna utvärderas Kina vart tredje år (WTO Agreements). I en utvärdering av sekretariatet 2018 gällande Kina som handelspartner anges i flera sektioner att Kina saknar transparens för dess handelspolicys. Här påpekas att vid upphandlingar måste information om bland annat statliga regelverk, procedurer kring beslutsfattande, utvärderingar och böter av handelspartners publiceras. Beslut om handelsavtal ska dessutom offentliggöras i media inom två dagar (WTO Trade Policy Review Secretariat 2018, s. 38-39). Den medlem som utvärderas skriver i sin tur en rapport och uttalar sig om dess egna handelspolicys. I Kinas egen rapport 2018 lyfter man upp WTO som handelsorganisation (WTO Review by China 2018, s. 14).

"The multilateral trading system represented by the WTO is one of the most important global governance mechanisms ever created by mankind, and a strong and powerful constraint against unilateralism and protectionism."

I rapporten hävdas att Kina uppfyllt alla medlemskrav på öppen kommunikation och transparens vilket även ska ha hyllats av andra medlemsstater i dess utvärderingar av Kina. Staten planerar vidare att utöka sitt engagemang i Public-Private Partnerships samt trycka på förhandlingarna om att komma med i WTO:s Government Procurement Agreement (WTO Review by China 2018, s. 17-22). Enligt WTO kräver Public-Private Partnerships ännu större transparens och möjlighet till att övervaka upphandlingsprocesser (WTO Trade Policy Review Secretariat 2018, s. 38-39).

Kinas medlemskap i WTO kan utifrån internationell samarbetsteori förklaras genom att detta är fördelaktigt för staten samt en del av ett långsiktigt mål. Kina har uppgett att medlemskapet är en stor möjlighet för statens ekonomiska utveckling respektive ett steg mot målet att etablera en socialistisk marknadsekonomi. Kina har reviderat flera handelspolicys för att leva upp till WTO:s regelverk vilket är i samklang med den teoretiska definitionen av samarbete där statliga policys anpassas till andra aktörers preferenser. Kinas agerande styrs emellertid av egenintresse där staten själv vinner mer på ett medlemskap än att stå utanför de handelsmöjligheter WTO erbjuder. Inom

samarbetsteori innebär dock inte ett samarbete en avsaknad av konflikt och ovan utvärderingar av Kina som handelspartner står i tydlig kontrast till statens egen syn på sitt agerande i WTO. Kinas transparens för dess handelspolicys är låg enligt utvärderingarna både för handelspartnerna och mediala offentliggörelser om handelsavtal för Kinas befolkning. Detta är ett konkret exempel på en situation där stater är oense om hur mycket information man ska dela med sig inom ett samarbete vilket problematiseras inom internationell regimteori. De ålägganden i form av principer, normer, regler och procedurer vid beslutsfattanden som ska genomsyra WTO är vitala att följa för att undvika misstro mellan medlemmarna. Även om Kinas beteende som handelspartner kan väcka konflikter är det emellertid liten sannolikhet att staten skulle uteslutas ur WTO då Kina är en av dess fyra största handelspartners och därmed besitter en viss makt. Enligt regimteorin skapar den eller de stater med störst makt i ett samarbete regimer utifrån egna preferenser och beteende (Keohane 1984, s. 63). Trots att WTO har tydliga formella regler är statliga samarbeten komplexa och låg transparens gör det svårt för medlemmarna att avgöra huruvida Kina bryter mot dessa bestämmelser eller inte.

4.1.2 Sydkinesiska havet

Det Sydkinesiska havet har länge varit föremål för instabilitet och spänning i östra Asien där Kina har varit och fortfarande är en aktiv aktör. Havet är länken mellan sydöstra och nordöstra Asien och en central faktor för ekonomisk tillväxt. Än finns inget samarbete mellan de involverade staterna och den pågående konflikten handlar främst om nationell suveränitet och territoriella rättigheter till havet och dess öar (Bateman & Emmers 2009, s. 1-3). Kina har byggt konstgjorda öar i havet sedan cirka tio år tillbaka och dessa tros militariseras inom kort (The Diplomat 2018). Kina hade vid 2018 placerat runt 400 byggnader på det konstruerade området Subi Reef i det Sydkinesiska havet, en yta som även Brunei, Taiwan, Malaysia, Vietnam och Filippinerna gör anspråk på. Det finns således en oro bland de involverade staterna att Kina genom att ockupera revet utökar sin maktställning tusentals mil söderut (Business Insider 2018). Kina har dock uttalat sig positivt om framtida samarbeten i det Sydkinesiska havet och hänvisar till implementeringen av Declaration on the Conduct of Parties in the South China Sea (DOC) inom Association of Southeast Asian Nations (ASEAN) som ska främja ömsesidigt förtroende, fred och stabilitet i området (Kinas 2019). Kina menar att territoriella och juridiska dispyter ska lösas genom förhandlingar, självbehärskning och utan hot om våldsutövning (Kina 2018). DOC är en form av ”Code of Conduct”, det vill säga en uppförandekod vilket i praktiken innebär ett antal frivilliga riktlinjer parterna ska hålla sig till men som på inget sätt är tvingande och får juridiska konsekvenser vid överträdande (ASEAN 2002).

För inträdet i WTO har Kina ändrat handelspolicys och accepterat bindande regler vilket står i skarp kontrast till statens agerande i det Sydkinesiska havet. Kinas ovilja att skapa formella samarbeten mellan de stater involverade i konflikten kan förklaras utifrån samarbetsteorins avgörande faktorer om statliga

fördelar, framtida förväntningar och anseende. Kinas ockupation av rev och byggande av konstgjorda öar indikerar att man inte ser ett samarbete som fördelaktigt och hellre utökar sin maktställning än att anpassa sitt agerande till överenskommelser. Vidare är det genom icke bindande uppförandekoder inte möjligt för de andra staterna att straffa hotfulla beteenden från Kina i det Sydkinesiska havet. Officiella uttalanden från Kina motsäger statens beteende och man hänvisar till bland annat stabilitet och ömsesidigt förtroende mellan de involverade staterna. Då Kina fortsätter agera oberäkneligt kan förhoppningarna om formella samarbeten ändå klassas som låga och det aggressiva beteendet försämrar statens internationella anseende samt ökar misstro. Sammanfattningsvis handlar Kina rationellt i både WTO och det Sydkinesiska havet. I WTO söker Kina maximera sin internationella maktposition genom att främja den ekonomiska tillväxten och knyta handelsavtal. Staten beskriver WTO som ett kraftfullt verktyg mot unilateralism och protektionism medan man själv agerar unilateralt i det Sydkinesiska havet och undviker alla former av bindande överenskommelser.

4.2 Indien och Kinas vattenrelationer

Kina bygger i nuläget mer dammar än resten av världen tillsammans och har inget formellt vattenavtal med någon av grannstaterna som man delar vattenresurser med (Barua m.fl. 2018, s. 830). Dammar är ett centralt verktyg för hantering av vattenresurser och används för bland annat insamling av färskvatten, vattenkraft och kontroll av vattennivåer. Dammar på gränsöverskridande floder kan emellertid bidra till politiska, miljömässiga, ekonomiska och sociala risker för grannstaterna. För att undvika politiska konflikter behövs transparens vid beslutsfattande, hänsyn till etiska riktlinjer och territoriella gränser vilket inte sällan negligeras av den stat som bygger dammen (Gleick 2012, s. 127). Både Indien och Kina har bortsett från riktlinjerna för stora dammbyggen stiftat av ”World Commission on Dams” (Barua m.fl. 2018, s. 830). Indien och Kina avböjde UN:s Gränsvattenkonvention 1997 som anordnades för att främja multilaterala samarbeten kring delade vattenresurser där Kina framförde att konventionen inte tog hänsyn till intressen av stater belägna uppströms. Kina har även hittills avvisat inbjudningar till att delta i multilaterala konsultationer med stater belägna nedströms Mekong-floden (Bhattacharya 2018, s. 5-6). De muntliga avtal för delade vattenresurser som Kina har med andra stater innehåller återkommande begrepp som vänskapligt samarbete, gemensamma fördelar, tillit och jämlikhet vilket är i samklang med statens uttalade fredliga diplomatiska strategi. Jämfört med Kinas andra statliga överenskommelser för delade vattenresurser är samarbetet mellan Indien och Kina vagt. Exempelvis har Kina skapat ett respektive samarbetsorgan med Kazakstan, Mongoliet samt Ryssland för frågor kring gemensamma vattenresurser (Liu 2015, s. 360-362). För närvarande planerar Kina att bygga fyra vattenkraftverk längs med floden Brahmaputra för att möta statens ökade behov av energi (Barua m.fl. 2018, s. 830). Indien och Bangladesh har ett muntligt avtal för delning av hydrologisk data

för Brahmaputra där Bangladesh uttryckt att Indien agerat ohjälpsamt i att tillhandahålla data samtidigt som Indien är juridiskt obunden till att lämna ut sådan information. Både Indien och Kina har i dessa situationer hänvisat till att man vill skydda den nationella säkerheten och således garderar man sig mot att dela den mest grundläggande information om floder, torra och vattenanvändning (Barua m.fl. 2018, s. 835-837).

Utifrån samarbetsteori kan Kinas uttalade begrepp för muntliga avtal identifieras och staten framhåller värderingar som ”gemensamma fördelar” vilket inte kan ses detsamma som likvärdiga eller balanserade fördelar mellan staterna. Begreppet ”vänskapligt samarbete” specificerar inte samarbetets uttryck och det kan lika gärna avse underförstådda överenskommelser och avsaknad av kommunikation, ett så kallat tyst samarbete, liksom öppna förhandlingar. Att både Indien och Kinas har avböjt multilaterala konsultationer indikerar att staterna överlag föredrar bilaterala samarbeten framför multilaterala. I ett anarkiskt världssystem kan stater ej förlita sig på att andra stater oegennyttigt erbjuder sin hjälp och att rätta sig efter multilaterala överenskommelser kan därför anses som ofördelaktigt av Indien och Kina. Inom samarbetsteori oroas stater av att en eller flera av de andra parterna ska dra större fördelar av samarbetet än man själv och således kan det ses som riskfyllt att utföra policyförändringar då det kan minska ens egen maktposition och öka någon annans.

4.3 Indien och Kinas diplomatiska utspel

Indien och Kina skrev 2003 under ”Declaration on Principles for Relations and Comprehensive Cooperation” med syfte att upprätthålla fredliga förbindelser. De fem principer staterna skulle rätta sig efter var att främja varandras socio-ekonomiska utveckling och framgång, att upprätthålla fred och stabilitet regionalt och globalt samt att stärka internationell multipolaritet och globaliseringens positiva faktorer. Det upprepades att staternas gemensamma intressena vägde tyngre än dess olikheter och att staterna inte utgjorde ett hot mot varandra. För att fortsätta främjandet av Indien och Kinas ekonomiska samarbete skulle staterna ta sig an nödvändiga åtgärder gällande deras respektive nationella lagar och internationella förpliktelser för att avlägsna hinder för bilateral handel och investeringar (Indien & Kina 2003).

De principer som deklARATIONEN innefattar kan i enlighet med realismen identifieras som internationella regimer där vissa statliga handlingar föreskrivs och vissa fördöms utan juridiska påföljder. För att främja ekonomiskt samarbete ska staterna utföra nödvändiga åtgärder inom lagar och förpliktelser vilket kan utläsas som policy-anpassningar till den andres preferenser. Dessa Anpassningar är inom samarbetsteorin ett fundament för ett fungerande samarbete (Milner 1992, s. 468). Även om policy-förändringar räknas som en typ av formaliserat samarbete är principerna i deklARATIONEN inte bindande. Internationella regimer är ett verktyg för att synliggöra när en stat ändrar eller bryter samarbetets ålägganden och i ovan deklARATIONEN kan identifieringen av ett sådant statligt agerande vara svårtolkat. Vad

som räknas som nödvändiga åtgärder specificeras inte i deklARATIONEN och andra principer som att stötta varandras socio-ekonomiska utvecklingar samt upprätthålla fred och stabilitet är omfattande och diffusa ålägganden. Vidare uttrycktes i deklARATIONEN Indien och Kinas stöd av multilaterala samarbeten i Asien (Indien & Kina 2003):

”The two sides supported multilateral cooperation in Asia, believing that such cooperation promote mutually beneficial exchanges, economic growth as well as greater cohesion among Asian countries. The two sides viewed positively each other's participation in regional and sub-regional multilateral cooperation processes in Asia.”

Ovan utdrag kan tolkas som att Indien och Kina uppmuntrar multilaterala samarbeten men säger ingenting om huruvida staterna själva ska delta i denna samarbetsform och ännu mindre om de planerar ingå i ett gemensamt sådant. Då fördelarna av ett multilateralt samarbete i Asien framhålls är frågan varför staterna uttrycker sig vagt om ett eget aktivt deltagande. Som nämnts i föregående avsnitt gällande Indien och Kinas undvikande av multilaterala konsultationer kan de statliga beteendena även här understryka problematiken kring jämförande av samarbetsfördelar. Att samtliga parter ska komma överens om vad ett fördelaktigt balanserat utbyte är ses som en stor utmaning inom samarbetsteorin (Milner 1992, s. 471). Även om detta skulle lyckas behövs tydliga riktlinjer där en upprätthållen överenskommelse belönas medan en brytning av samarbetet kan straffa sig, annars blir motivationen att fullfölja samarbetet lågt.

I samband med deklARATIONEN skapade Indien och Kina en gemensam ”Joint Study Group” (JSG) bestående av tjänstemän och ekonomer från respektive stater för att utröna potentiella komplementariteter i expanderen av handel och ekonomiska samarbeten (Indien & Kina 2005). År 2005 släppte JSG en rapport om rekommendationer till staterna för utökad handel, ekonomiska samarbeten och hantering av vattenresurser.

”China and India can share experience and strengthen cooperation in the field of water management, including drainage area management; sharing of experience in developing new technologies and new methods in saving water.” (JSG 2005, s. 67)

Här uppmanas att staterna ska dela erfarenheter kring hantering av vattenresurser men det finns inga indikationer på att bilda formella samarbeten eller fastställa regimer. Formuleringen ”sharing of experience” står långt ifrån samarbetsteorins konkreta definition av ett formellt samarbete och antyder snarare en form av frivillig eller underförstådd överenskommelse. Vidare framkommer det inte att Kina som uppströms belägen i Brahmaputra har större kontroll över Indiens vattentillgång och därmed torde inneha ansvar för att exempelvis metoder för vatteninsamling sker transparent och ömsesidigt mellan staterna. Förutom rekommendationer för staternas samarbete lyfts även Kinas internationella roll fram.

”As a member of the WTO, China is actively participating in multilateral trade negotiations, and is committed to the establishment of a just and fair international economic order.” (JSG 2005, s. 5)

I enlighet med samarbetsteori kan utdraget ovan tolkas som att Kinas internationella anseende upphöjs. Rapporten överlag skönmålar Kinas globala agerande men säger inget om vilken roll Indien har i multilaterala samarbeten eller konkretiserar hur staternas handel och ekonomiska samarbete ska utökas. Vad begreppet ”international economic order” innebär kan utifrån samarbetsteori tolkas som en etablering av Kinas maktposition samt en positiv syn på formaliserade samarbeten, dock ej här specificerat mellan just Indien och Kina.

Vid Indian Council of World Affairs 2013 uttryckte sig Kinas premiärminister Li Keqiang positivt om staternas nuvarande relation med betoning på lovande framtida prospekt för samarbete. I talet uppgavs att staterna var naturliga samarbetspartners och skulle se varandras ekonomiska utveckling som fördelaktigt.

”The common development of our two big neighboring countries will create a new paradigm of cooperation. No country can choose its neighbors, and a distant relative may not be as helpful as a near neighbor. China and India should not seek cooperation from afar with a ready partner at hand.”

Premiärministern önskade vidare att Indien skulle få en mer central och konstruktiv roll i världshandeln. Det uppgavs att politisk tillit var förutsättningen för vänskap och samarbete och staterna skulle således upprätthålla ömsesidighet, motverka misstänksamheter gentemot varandra och skapa fundament till strategiskt och politiskt förtroende. Indien och Kina uppmuntrades att koordinera dess internationella ställningar och vidmakthålla det allmänna intresset för utvecklingsländer i UN, G20, BRICS och andra mekanismer. Premiärministern avslutade med att ett starkt Asien inte kan existera utan samarbete mellan Indien och Kina (Indian Council of World Affairs 2013).

I ovan tal framkommer både avgörande samarbetsfaktorer och önskade internationella regimer. Först och främst uttrycks ett samarbete vara fördelaktigt för båda parter och Kina kan tolkas vilja uppmuntra ett långsiktigt sådant vilket överensstämmer med förklaringssteorins kriterium *reciprocity*. Även ömsesidighet staterna emellan framhävs som inom samarbetsteorin är den optimala metoden för att uppnå fördelar. Ömsesidighet tillsammans med värderingarna politisk tillit, förtroende och vänskap kan identifieras som de regimer Kina vill ska genomsyra samarbeten. Vikten av transparens som Kina är noga med att upphöja i WTO förefaller här inte utgöra en värdering och avsaknaden av detta kan i värsta fall skapa eller öka misstänksamheter mellan staterna. Även om regimer kan förändras till att inkludera ökad politisk insyn är detta ingen garanti för att ett formellt samarbete bildas mellan Indien och Kina då dessa värderingar inte är juridiskt bindande.

4.3.1 Memorandum of Understanding 1: Delning av hydrologisk data

Indien och Kina har för tillfället två ”Memorandum of Understanding” (MoU) gällande hantering av den delade Brahmaputra-floden vilket i praktiken innebär ett samförstånd mellan två parter utan juridisk bindning. Det första MoU, benämnt

”Memorandum of Understanding upon provision of Hydrological Information of the River Brahmaputra/Yaluzangbu”, upprättades 2002 där staterna enades om att Kina årligen ska dela insamlad hydrologisk data om Brahmaputra med Indien (Indien & Kina 2002). Avtalet tog form efter att Indien drabbats av omfattande översvämningar vilket Kina som är belägen uppströms Brahmaputra har möjlighet att varsko om (Bhattacharya 2018, s. 9). Avtalet har sedan dess förnyats 2007, 2013 samt 2018 och Kina ska i dagsläget överlämna hydrologisk data från den 15 maj till den 15 oktober varje år (Indien & Kina 2018). I den senaste versionen av avtalet anges att överenskommelsen ska möjliggöra för Kina att dela data men att detta inte är ett formellt krav. Formuleringar kring hur dispyter ska lösas inkluderas inte i avtalet vilket även undanhålles i Kinas vattenavtal med Kazakstan, Mongoliet och Ryssland (Liu 2015, s. 362). Indien betalar cirka 134 000 dollar årligen för att upprätthålla hydrologiska center på kinesiskt territorium (Zhang & Li 2018, 717-720). Bangladesh som också har ett MoU med Kina för delning av hydrologisk data erhåller denna kostnadsfritt (Bangladesh & Kina 2008).

Indiens utrikesdepartement uppgav 2017 att man under året inte tagit emot hydrologisk data från Kina samt inte fått information från Kina om varför denna uteblivit. Indien meddelade att man avvaktade med att konfrontera Kinas regering om detta tills man underrättats om orsaken till händelsen (Indien 2017). När Kinas utrikesdepartement besvarade Indiens uttalande hänvisade man till tekniska problem (Kina 2017).

”...for a long time, the Chinese side has overcome all sorts of difficulties to conduct cooperation with the Indian side in such areas as the hydrological flood reporting of trans-border rivers. Last year, due to the needs for reconstruction after being damaged by the flood and out of such technological reasons as upgrading and renovation, the relevant hydrological stations in China do not have the conditions to collect relevant hydrological data now. As regards whether the providing of relevant hydrological data will be resumed, it depends on the progress of the above-mentioned work.”

Bangladeshs minister för vattenresurser uppgav emellertid att man under 2017 mottagit hydrologisk data från Kina (BBC 2017).

Det muntliga avtalet för delning av hydrologisk data kan utifrån realismen ses som ett tydligt exempel på maktutövning där samarbete och aktiviteter kring Brahmaputra representerar staternas egenintresse i form av invånarnas överlevnad, fastställande av territorium och ekonomiska tillväxt. Även om det muntliga avtalet inte är formaliserat framstår det som mer explicit än ett tyst samarbete eftersom staterna officiellt deklarerat att Indien under en specifik tidsperiod ska erhålla hydrologisk data. Då avtalet sedan 2002 förnyats kan det tolkas som ett tecken på ett långsiktigt planerat samarbete mellan staterna, vilket är en avgörande samarbetsfaktor. Samtidigt har avtalet aldrig sträckt sig över mer än fyra till fem år vilket kan indikera att man vill hålla alla dörrar öppna och händelsen 2017 där Indien inte erhölet hydrologisk data från Kina visar på hur volatilt ett muntligt avtal är. Indien är beroende av information om Brahmaputra för att säkra statens vattenresurser och måste därmed upprätthålla en god relation

med Kina vilket kan ses i uttalandet från Indiens utrikesdepartement där man väntade med att konfrontera Kinas regering om händelsen. Avsaknaden av öppen kommunikation mellan två aktörer är typiskt för informella samarbeten inom samarbetsteorin och ett hinder för politisk tillit (Milner 1992, s. 469). Att Bangladesh uppgav att man erhållit hydrologisk data 2017 samt att Kina delar denna data kostnadsfritt till skillnad från Indien är ett tydligt exempel på Kinas maktutövning över Indien. Ett formellt avtal för delning av hydrologisk data är fördelaktigt för Indiens säkran av vattenresurser och hantering av torra respektive flod men kan inte ses som lika fördelaktigt för Kinas del som är belägen uppströms. Utifrån antagandet om det statliga egenintresset är det således möjligt att Kina tjänar mer på ett informellt avtal för att upprätthålla maktutövning. Vikten av ett samarbets balanserade fördelar uppfylls därmed ej och är ett centralt hinder för att ovan MoU skulle formaliseras.

4.3.2 Memorandum of Understanding 2: Expert Level Mechanism

År 2006 skapades ytterligare ett Memorandum of Understanding med mål att stärka samarbetet mellan Indien och Kina gällande gränsöverskridande floder genom en ”Expert Level Mechanism” där tekniska experter från båda stater diskuterar frågor kring hydrologisk data (Indien & Kina 2006). Indiens utrikesdepartement uttryckte under de nästföljande tre åren oro för att Kina konstruerade dammar längs med Brahmaputra samt uppmanat Kina att inte avleda vatten från floden. Enligt ett uttalande från Indiens utrikesdepartement 2009 hade Kina upprepade gånger nekat till att staten byggde dammar längs floden (Indien 2009). Även Kinas utrikesdepartement bekräftade detta i kinesisk media samma år (Sohu News 2009). Indien fick emellertid information 2010 om att Kina sedan 2009 börjat konstruera Zangmu-dammen cirka fem kilometer från indiskt territorium (Zeenews 2010).

”China’s constructing a dam is a cause of concern for us, but we are not certain how big this dam is and what affect it would have on people living downstream.”

Sedan denna händelse har Indien vid flera tillfällen vädjat till Kina att Indiens vattenflöde inte kommer att påverkas av Kinas aktiviteter längs floden, senast 2018 (Indien 2018).

”As a lower riparian State with considerable established user rights to the waters of the trans-border rivers, Government has consistently conveyed its views and concerns to the Chinese authorities, including at the highest levels, and has urged them to ensure that the interests of downstream States are not harmed by any activities in upstream areas. The Chinese side has conveyed that they are only undertaking run-of-the-river hydropower projects which do not involve diversion of the waters of the Brahmaputra.”

När Indiens och Kinas utrikesdepartement konfronteras av media kring incidenter och tveksamheter för samarbetet gällande Brahmaputra hänvisar staterna regelbundet till deras ”Expert Level Mechanism” och dess centrala roll i att

upprätthålla ett fungerande samarbete. Hur denna mekanism fungerar i praktiken och vilka framsteg som görs är emellertid oklart (Liu 2015, s. 362). Indien har föreslagit utökade mekanismer för att få insyn i kinesiska aktiviteter vid Brahmaputra vilket Kina hittills har avböjt (Yasuda m.fl. 2017, s. 720).

Huruvida överenskomna regimer existerar i Indien och Kinas ”Expert Level Mechanism” är svårdefinierat. Utifrån Indiens ovan uttalanden kring Kinas dammbyggen kan principer som transparens, både i form av nedströms belägna staters rättigheter till information och Kinas skyldigheter att ge ut denna, tolkas som Indiens önskade principer för det muntliga avtalet. Regimer kan ha en viktig roll i situationer där en stat vill lösa gemensamma problem utan att behöva underkasta sig ett hierarkiskt system (Keohane 1984, s. 63). Regimer kan därför här fungera som en lösning för Indien att undvika Kinas makt över dess vattentillgång. Då Kina enligt Indien förnekat dammbyggen vid Brahmaputra och avböjt utökade mekanismer kan emellertid utsikterna för att tillsammans skapa fungerande regimer tyckas små. Som nämnts i teoriavsnittet har regimteori kritiserats för att fokusera på observerbara regimer och sannolikheten är stor att staterna delar med sig av olika mycket information i förhandlingar. Regimer ska därför inte ses som en ensam lösning på Indiens möjlighet att få ökad insyn i Kinas aktiviteter vid floden utan är del av en komplex situation styrd av statliga egenintressen och maktutövningar.

5 Slutdiskussion

I detta avsnitt diskuteras svaren på uppsatsens frågeställningar baserat på internationell samarbetsteori och regimteori, det presenterade empiriska materialet och analysen av detta.

5.1 Vad beror det på att Kina väljer att formalisera sina internationella avtal ibland och ibland inte?

Möjligheten till maktutövning framkommer som en central faktor i huruvida Kina väljer att formalisera internationella avtal eller ej. Från ett realistiskt perspektiv utgår Kina från att även andra stater är rationella i sitt tänkande och bara värnar om sin egen överlevnad. Endast om ett formellt avtal har tydliga fördelar samt är en del av statens långsiktiga mål skapas detta. Medlemskapet i WTO har öppnat upp för stora handelsmöjligheter vilket är i samklang med Kinas ekonomiska tillväxt. Att Kina anpassat dess egna handelspolicys för att upptas i WTO visar att Kina kan ändra sitt agerande i form av öppen kommunikation och transparens om man så vill. Utifrån ett kinesiskt perspektiv är dessa policy-förändringar stora, särskilt gällande kravet att information kring statens internationella handelsavtal ska offentliggöras i egen media. Sett från utvärderingarna av Kina som handelspartner är dessa förändringar emellertid inte tillräckliga och andra medlemmar önskar ökad politisk insyn vilket hittills inte fått gehör av Kina. Detta är en indikation på att Kina eftersträvar att maximera sin internationella maktposition och samtidigt räknar med att dess bristande transparens för handelspolicys godtas av WTO då Kina är en så pass stor handelspartner. Kinas agerande i det Syd kinesiska havet växlar mellan diplomatiska uttalanden och konflikter med de involverade staterna vilket antyder att Kina i viss mån önskar upprätthålla goda internationella relationer för att garantera den egna ekonomiska tillväxten. Varför Kina väljer att formalisera avtal beror utifrån ovan diskussion på att staten vinner mer på att anpassa policys i enlighet med aktuella regelverk än att stå utanför de fördelar som ges vilket åskådliggörs i WTO-medlemskapet. Huruvida Kina upprätthåller formella avtal hänger på om huruvida en brytning av avtalet straffar sig, genom exempelvis handelsrestriktioner av WTO, eller om ett gott beteende belönas. De uppförandekoder i DOC som bildats mellan Sydasiatiska stater för att främja stabilitet i det Syd kinesiska havet får inga juridiska konsekvenser vid överträdelse men kan inte heller sägas vara särskilt fördelaktiga riktlinjer för Kina att följa. I formella avtal fryses maktrelationer mellan stater och Kina tjänar mer på att undvika formella avtal då staten kan fortsätta sin ockupation av rev och byggande av konstgjorda öar. Även om Kina

officiellt hänvisar till stabilitet och fred i området urholkas trovärdigheten i dessa uttalanden och kan få mindre betydelse för de andra staterna. Kina agerar dessutom motsägelsefullt i att uttala sig positivt om multilaterala samarbeten i Asien men själv välja bilaterala samarbeten. Som nämndes i uppsatsens inledande avsnitt kan en stat utöva samt uppnå makt genom bland annat upprustning, internationella allianser, socialisering, innovation, institutioner och diplomati. I det Syd kinesiska havet är upprustning den främsta metoden för att maximera Kinas maktposition medan agerandet i WTO är en tydlig form av internationella allianser och institutioner. I båda situationer framkommer diplomati som strategi i form av officiella uttalanden av Kinas utrikesdepartement. För att sammanfattningsvis besvara frågeställningen väljer Kina att formalisera avtal när fördelarna av avtalet väger tyngre än de policyanpassningar staten måste göra för att uppfylla avtalets kriterier samt att avtalet ökar dess maktposition och gagnar egenintresset. Formella avtal måste dessutom vara en del av statens långsiktiga utrikespolitiska målsättning, vilket Kina i WTO uttryckt vara ett steg på vägen till etableringen av ett socialistiskt marknadsekonomiskt system.

5.2 Varför finns inget formellt vattenavtal mellan Indien och Kina för floden Brahmaputra?

Statliga samarbeten för gränsöverskridande vattenresurser är komplexa fenomen vilket syns på både Indien och Kinas undvikande av multilaterala konsultationer för delade vattenresurser. En av orsakerna till hur man agerar gällande vattenavtal är om staten är belägen uppströms eller nedströms i förhållande till den eller de parter samarbete gäller. Som nämnts tidigare i uppsatsen kan maktutövning exempelvis ske genom undanhållande av kunskap som hydrologisk data eller att en stat uppströms belägen hindrar vatten från att nå en nedströms belägen stat. Då Indien är nedströms belägen och därmed påverkas av Kinas aktiviteter i floden är Indien i en tydlig beroendeställning. Indien måste därmed upprätthålla en god politisk relation med Kina och inte ställa för höga krav på att bilda ett formellt vattenavtal. Indiens diplomatiska utspel synliggörs bland annat i att staten betalar 134 000 dollar årligen för att erhålla hydrologisk data medan Bangladesh får denna kostnadsfritt. Vidare är Indiens officiella uttalanden mer i form av uppmaningar och önskemål om en öppen insyn i Kinas dammbyggen än tydliga krav på ett mer transparent samarbete. Indien själv har enligt Bangladesh, som är belägen nedströms Indien, agerat ohjälpsamt i att dela hydrologisk data för Brahmaputra-floden. Vidare har Kina som är totalt uppströms belägen inte ett enda formellt vattenavtal med grannstaterna samt bygger mer dammar än resten av världen tillsammans. Att undvika formaliserade vattenavtal med stater nedströms är således fördelaktigt för både Indien och Kina eftersom man då har möjlighet att bibehålla och utöka sin maktposition. För att undvika konflikter varvar Indien och Kina sitt agerande med diplomatiska uttalanden om vänskapligt samarbete och tillit staterna emellan. Då statliga fördelar är en avgörande faktor

för inledning av samarbeten kan löftet om balanserade fördelar i multilaterala samarbeten uppfattas som osäkert. Ju fler inblandade stater ju svårare är det att kontrollera att ingen part tjänar mer på samarbetet än vad man själv gör. Frågan varför inget formellt vattenavtal för Brahmaputra finns mellan staterna är tills viss del svår att besvara då Indien och Kina gör motsatta uttalanden i flera situationer. Kina lyfter ofta upp den goda politiska relation med Indien och uttrycker hopp om framtida samarbeten. Samtidigt förnekade Kina byggandet av Zangmu-dammen och har avböjt Indiens önskan om en ökad transparens i Kinas aktiviteter i floden. Indien uttrycker däremot oro för Kinas agerande och framhäver vikten av bland annat delning av hydrologisk data, medan Indien själv har avstått från att dela data med Bangladesh.

Att ett formellt vattenavtal för Brahmaputra saknas mellan Indien och Kina är del av en större fenomen, närmare bestämt staternas respektive utvecklingsnivåer. Då tillgång på vatten är nödvändig för ekonomisk tillväxt framkommer det naturligt att både Indien och Kina vill ha handlingsfrihet för sitt agerande i Brahmaputra med stater belägna nedströms. Staternas strategi för att bibehålla sin maktposition och egenintresse är en balansgång mellan diplomati och konflikter. Möjligheten att ett formellt vattenavtal inom den närmsta framtiden tar stånd kan utifrån Indien och Kinas agerande dem emellan och internationellt tyckas små. För att bilda och upprätthålla ett formellt avtal behövs tillit, öppen kommunikation och viktigast av allt - likvärdiga fördelar av avtalet för båda staterna. Ingen av dessa faktorer har hittills uppfyllts i staternas politiska utspel. Kina har från Indiens perspektiv gått emot de riktlinjerna i MoU genom att förneka dammbygge vilket har påverkat staternas relation negativt och sänkt Indiens tillit till Kinas positiva uttalanden om samarbete dem emellan. Från ett kinesiskt perspektiv kan ett formellt vattenavtal med Indien inte ses som fördelaktigt då restriktioner av exempelvis dammbyggen hindrar den egna ekonomiska utvecklingen. Om Indien inte får igenom ett formellt vattenavtal kan staten förslagsvis försöka minska sitt beroende av Brahmaputra-floden genom att bland annat hitta andra källor eller minska sitt behov av vatten. En annan möjlighet för Indien är att forma internationella regimer med Kina vilket tidigare påpekats har en betydande funktion för lösning av gemensamma problem och främja intressen utan att en stat behöver underkasta sig ett hierarkiskt system. Sammantaget är samarbeten kring gränsöverskridande vattenresurser ett högst aktuell och brett område. Förslag på framtida forskning skulle kunna undersöka vattenavtal som ett fall av klimatförändringar, UN:s roll i reglering av gränsöverskridande vattenresurser eller hur färskvatten förvandlats till en lyxvara och är föremål för försäljning mellan stater med goda vattenresurser och stater med vattenbrist.

6 Referensförteckning

6.1 Primärkällor

- Association of Southeast Asian Nations, 2002. "Declaration on the Conduct of Parties in the South China Sea". Hämtad 05-06-19 från:
https://asean.org/?static_post=declaration-on-the-conduct-of-parties-in-the-south-china-sea-2
- Bangladesh & Kina, 2008. "Memorandum of understanding upon provision of hydrological information of the Brahmaputra/Yalunzangbu River in flood season by China to Bangladesh". Hämtad 19-05-25 från:
<http://shlx.chinalawinfo.com/newlaw2002/SLC/SLC.asp?Db=eag&Gid=100670807>
- Indien & Kina, 2002. "Memorandum of Understanding upon provision of Hydrological Information of the River Brahmaputra/Yalunzangbu". Hämtad 19-05-25 från:
<http://mowr.gov.in/international-cooperation/bilateral-cooperation-with-neighbouring-countries/india-china-cooperation>
- Indien & Kina, 2003. "Declaration on Principles for Relations and Comprehensive Cooperation". Hämtad 19-05-25 från:
<http://in.china-embassy.org/eng/zygxc/wx/t22852.htm>
- Indien & Kina, 2005. "Report of the India-China Joint Study Group on Comprehensive Trade and Economic Cooperation". Hämtad 19-05-25 från:
http://mea.gov.in/Uploads/PublicationDocs/6567_bilateral-documents-11-april-2005.pdf
- Indien & Kina, 2006. "Expert Level Mechanism". Hämtad 19-05-25 från:
<http://mowr.gov.in/international-cooperation/bilateral-cooperation-with-neighbouring-countries/india-china-cooperation>
- Indien & Kina, 2018. "India-China Bilateral Agreements signed in Qingdao, China". Hämtad 19-05-25 från:
https://mea.gov.in/bilateral-documents.htm?dtl/29966/IndiaChina_Bilateral_Agreements_signed_in_Qingdao_China
- Indian Council of World Affairs, 2013. New Delhi. Hämtad 19-05-25 från:
https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/wjb_663304/zzjg_663340/yzs_663350/gjlb_663354/2711_663426/2714_663432/t1051164.shtml

- Indien, 2009. "Official Spokesperson on a media report about a Chinese dam on Brahmaputra river" (2009-10-15). Hämtad 19-05-25 från:
https://www.mea.gov.in/Speeches-Statements.htm?dtl/1266/Official_Spokesperson_on_a_media_report_about_a_Chinese_dam_on_Brahmaputra_river
- Indien, 2017. "Transcript of Weekly Media Briefing by Official Spokesperson Shri Raveesh Kumar" (2017-08-17). Hämtad 19-05-25 från:
<https://mea.gov.in/media-briefings.htm?dtl/28879>
- Indien, 2018. "Question no. 2520 Dam on Brahmaputra by China" (2018-12-26). Hämtad 19-05-25 från: https://www.mea.gov.in/lok-sabha.htm?dtl/30827/QUESTION_No_2520_DAM_ON_BRAHMAPUTRA_BY_CHINA
- Kinas ambassad, USA, 2017. "Foreign Ministry Spokesperson Geng Shuang's Regular Press Conference" (2017-09-12). Hämtad 19-05-25 från:
<http://www.china-embassy.org/eng/fyrth/t1492339.htm>.
- Kina, 2001. "Statement by H.E. Vice Minister Long Yongtu". Meeting of the Working Party on the accession of China. Geneve, 17 september 2001. Hämtad 19-05-25 från:
https://www.wto.org/english/news_e/news01_e/wpchina_longstat_17sept01_e.htm
- Kina, 2013. "China's 12th Five Year Plan of Energy Development". Hämtad 19-05-25 från: http://www.gov.cn/zwgk/2013-01/23/content_2318554.htm
- Kina, 2018. "Trade policy review report by China". Hämtad 04-06-19 från:
https://www.wto.org/english/tratop_e/tpr_e/g375_e.pdf
- Kina, 2018. "Third meeting of the china-philippines bilateral consultation mechanism on the south china sea" (2018-10-18). Hämtad 05-06-19 från:
https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/wjdt_665385/wshd_665389/t1605180.shtml
- Kina, 2019. "China and ASEAN: Together for Vision 2030" (2019-02-27). Hämtad 05-06-19 från:
https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/wjb_663304/zwjg_665342/zwbd_665378/t1641437.shtml
- UN, 2018. "Sustainable Development Goal 6 Synthesis Report 2018 on Water and Sanitation". New York.
- World Trade Organization & China. "China and the WTO". Hämtad 04-06-19 från: https://www.wto.org/english/thewto_e/countries_e/china_e.htm
- World Trade Organization. "Trade policy reviews: ensuring transparency". Hämtad 04-06-19 från:
https://www.wto.org/english/thewto_e/whatis_e/tif_e/agrm11_e.htm
- World Trade Organization, 2018. "Trade policy review report by the secretariat China". Hämtad 04-06-19 från:
https://docs.wto.org/dol2fe/Pages/FE_Search/FE_S_S009-DP.aspx?language=E&CatalogueIdList=248434,248051,245747&CurrentCatalogueIdIndex=2&Full%E2%80%A6
- World Trade Organization, 2018. "Trade policy review report by China". Hämtad 04-06-19 från: https://www.wto.org/english/tratop_e/tpr_e/g375_e.pdf

- World Trade Organization, 2018. "World Trade Statistical Review". Hämtad 04-06-19 från:
https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/wts2018_e/wts2018_e.pdf
- World Water Assessment Programme, 2009. "The United Nations World Water Development Report 3: Water in a Changing World". Paris: UNESCO, and London: Earthscan.
- World Water Assessment Programme, 2012. "The United Nations World Water Development Report 4: Managing Water under Uncertainty and Risk". Paris, UNESCO."

6.2 Sekundärkällor

- Barua, Anamika, Vij, Sumit & Zulfiqur Rahman, Mirza, 2018. "Powering or sharing water in the Brahmaputra River basin", *International Journal of Water Resources Development*, vol 34:5, s. 829-843.
- Bateman, Sam & Emmers, Ralf, 2009. *Security and International Politics in the South China Sea*. London: Routledge.
- BBC News, 2017. "China and India water 'dispute' after border stand-off". Nyhetsartikel. 18-09-17. Hämtad 25-05-19 från:
<https://www.bbc.com/news/world-asia-41303082>.
- Bhattacharya, Shreya, 2018. "China's Hydro Ambitions and the Brahmaputra". Non Traditional Security Centre of Institute for Defence Studies and Analyses (IDSA), New Delhi.
- Business Insider, 2018. "China is not even pretending anymore in the South China Sea — it put 400 buildings on one of the disputed islands". Nyhetsartikel. 24-05-18. Hämtad 04-06-19 från: <https://www.businessinsider.com/china-400-buildings-subi-reef-south-china-sea-2018-5?r=US&IR=T>
- Dai, Xinyuan, Snidal, Duncan & Sampson, Michael, 2017. "International Cooperation Theory and International Institutions", Oxford Research Encyclopedia of International Studies.
- Diez, Thomas, El-Anis, Imad, Pettiford, Lloyd & Steans, Jill, 2010. *An introduction to international relations theory: perspectives and themes*. Tredje upplagan. England: Pearson Longman.
- Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik, Towns, Ann E. & Wängnerud, Lena, 2017. *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Femte upplagan. Stockholm: Wolters Kluwer.
- Gleick, Peter H. 2012. "China Dams", *The World's Water, Vol. 7, The Biennial Report on Freshwater Resources* av Gleick, Peter H., Allen, Lucy, Christian-Smith, Juliet, Cohen, Michael J., Cooley, Heather, Heberger, Matthew, Morrison, Jason, Palaniappan, Meena & Schulte, Paul. Island Press.
- Hongzhou, Zhang & Mingjiang, Li, 2018. "A process-based framework to examine China's approach to transboundary water management", *International Journal of Water Resources Development*, vol 34:5, s. 705-731.

- Keohane, Robert, 1984. "After Hegemony: Cooperation and Discord in World Political Economy". Princeton University Press.
- Lazerwitz, David J., 1993. "The Flow of International Water Law: The International Law Commission's Law of the Non-Navigational Uses of International Watercourses", *Indiana Journal of Global Legal Studies*, vol. 1:12. Hämtad 19-05-25 från: <http://www.repository.law.indiana.edu/ijgls/vol1/iss1/12>
- Milner, Helen, 1992. "Review: International theories of cooperation among nations: strengths and weaknesses", *World Politics*, vol. 44:3, s. 466-496. Cambridge University Press.
- Kattelus, Mirja, Kummu, Matti, Keskinen, Marko, Salmivaara, Aura & Olli, Varis, 2014. "China's southbound transboundary river basins: a case of asymmetry", *Water International*.
- Sarma, Arnab, 2016. "Competition for water resource in the Brahmaputra river basin-issues of concern". Assam Engineering College, Guwahati.
- Snidal, Duncan, 1985. "The limits of hegemonic stability theory", *International Organization*, vol 39:4, s. 579–614.
- Sohu News (2009-03-25). "Former Minister of the Ministry of Water Resources of China: China did not plan to divert water from Yaluzahngbu River". Hämtad 19-05-25 från: <http://news.sohu.com/20090525/n264162124.shtml>
- Teorell, Jan & Svensson, Torsten, 2007. *Att fråga och att svara. Samhällsvetenskaplig metod*. Malmö: Liber.
- The Diplomat, 2019. "China's Next Phase of Militarization in the South China Sea". Nyhetsartikel. 20-03-19. Hämtad 05-06-19 från: <https://thediplomat.com/2019/03/chinas-next-phase-of-militarization-in-the-south-china-sea/>
- Walt, Stephen M., 2017. "Realism and Security." Oxford Research Encyclopedia of International Studies.
- Wolf, Aaron, 2006. "Shared Waters: Conflict and Cooperation", *Annual Review of Environment and Resources*, vol 32:1, s. 241-269.
- UN, 2012. "Toolkit and guidance for preventing and managing land and natural resources conflict: Renewable resources and conflict." Hämtad: 16-04-19 från: https://www.un.org/en/events/environmentconflictday/pdf/GN_Renewable_Consultation.pdf.
- Yang, Liu, 2015. "Transboundary water cooperation on the Yarlung Zangbo/Brahmaputra – a legal analysis of riparian state practice", *Water International*, vol 40:2, s. 354-374.
- Yasuda, Y., Aich, D., Hill, D., Huntjens, P., Swain, A., 2017. "Transboundary Water Cooperation over the Brahmaputra River: Legal Political Economy Analysis of Current and Future Potential Cooperation". The Hague Institute for Global Justice.
- Zeenews, 2010. "India taking up China dam issue: Arunachal Min." Nyhetsartikel. 11-08-10. Hämtad 19-05-25 från: https://zeenews.india.com/news/nation/india-taking-up-china-dam-issue-arunachal-min_647551.html

Zeitoun, M. & Warner, J., 2006. "Hydro-hegemony – a framework for analysis of trans-boundary water conflicts", *Water Policy*, nr: 8, s: 435–460.